

El moment econòmic de les Illes Balears

desembre 2016

TAXES DE VARIACIÓ INTERANUAL DEL VAB A PREUS CONSTANTS (%)

	2015 (e)				2016 (a)		
	I	II	III	IV	I	II	III
Illes Balears	2,2	2,8	3,2	3,6	4,0	4,2	4,2
Mallorca	2,1	2,6	3,1	3,5	4,0	4,1	4,2
Menorca	2,0	2,7	3,3	3,4	3,5	3,9	3,7
Pitiüses	3,0	3,6	3,7	3,9	4,2	4,3	4,4

a: avanç e: estimació

Fonts elaboració pròpia

La conjuntura econòmica de les Illes Balears continua amb la dinàmica positiva i en el tercer trimestre del 2016 se xifra un creixement interanual del 4,2%. Els serveis i l'arxipèlag pitiüses presenten les taxes interanuals més elevades, però tant la resta d'activitats com les altres illes també contribueixen de forma positiva.

Segons l'OCDE, l'**economia global** continua creixent a una taxa moderada, i preveu un increment del 2,9% per al 2016 i d'un 3,3% per al 2017. Pel que fa a les economies emergents, la Xina creixerà un 6,7% el 2016, la Índia devers un 7,5% i Brasil s'estabilitzarà després del descens del 3,4% d'enguany. La debilitat de la inversió i del comerç ha limitat la millora de l'ocupació, la productivitat i els salaris. Els mercats financers han estat condicionats per les expectatives d'un augment dels tipus d'interès a la propera reunió de la Reserva Federal (Fed) i per l'acord de l'Organització de Països Exportadors de Petrolí (OPEP) sobre la limitació de la producció. El PIB dels Estats Units s'incrementa un 1,6% interanual en el tercer trimestre del 2015.

El PIB de la zona euro presenta una variació interanual d'un 1,6% en el tercer trimestre del 2016, i la de la **Unió Europea** arriba a un 1,8%.

El PIB d'Alemanya creix un 1,7% interanual en el tercer trimestre i l'economia britànica mostra en aquest mateix període un 2,3%. Segons l'OCDE, la zona euro creixerà un 1,7% el 2016 i una dècima menys el 2017. Aquest organisme preveu una taxa per Alemanya d'un 1,7% ambdós anys i que el Regne Unit tingui un creixement del 2% el 2016, per caure fins a l'1,2% el 2017. França presenta una projecció més moderada (1,2% el 2016 i una dècima més l'any vinent), mentre Itàlia tancarà el 2016 només amb una variació del PIB del 0,8%.

A **Espanya**, el PIB del tercer trimestre del 2016 s'incrementa un 3,2% respecte del mateix període del 2015 i un 0,7% intertrimestralment. La demanda nacional hi contribueix amb 2,6 punts, mentre que la contribució del sector exterior és de 0,6 punts. La despesa en consum final de les llars s'alenteix fins al 2,8% i la de les administracions públiques presenta una variació positiva d'un

El moment econòmic de les Illes Balears

1,4%. L'OCDE ha revisat a l'alça quatre dècimes la previsió de creixement per a l'economia espanyola el 2016, fins al 3,2%, i ha mantingut el 2,3% per la del 2017. La balança de pagaments el setembre mostrà per setè més consecutiu capacitat de finançament enfront de l'exterior per un import de 1.637 milions d'euros.

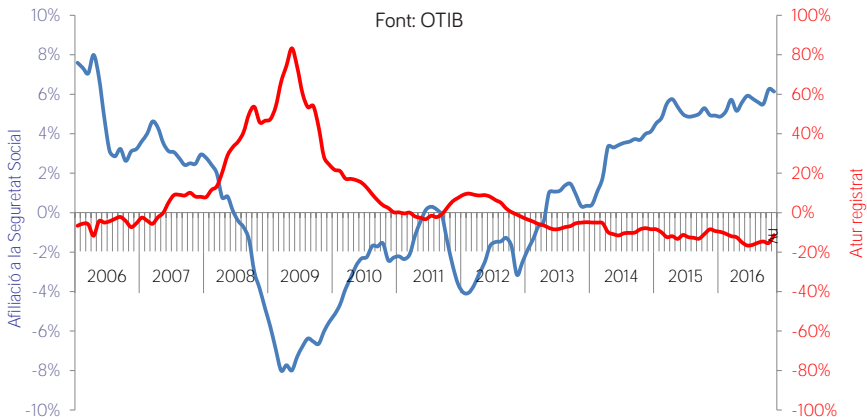
Les **Illes Balears** mantenen el dinamisme en el tercer trimestre del 2016. Així, el conjunt de l'arxipèlag presenta una taxa interanual del 4,2%, on destaquen les Pitiüses amb un 4,4% de variació. Mallorca també accelera el creixement entre el segon i el tercer trimestre, en aquest cas una dècima addicional. En canvi, Menorca frena lleugerament el ritme d'activitat, tot i que es manté en un nivell considerable i superior al dels trimestres del 2015. Des del punt de vista de l'oferta, la taula de contraportada mostra que els serveis són el sector que més augmenta (4,4%), seguits de la construcció (3,5%) i de la indústria (2,5%).

El mercat de **treball** de les Illes Balears continua liderant la recuperació de l'afiliació per comunitats autònomes i assoleix les 410.324 afiliacions el mes de novembre, cosa que significa assolir valors superiors a la temporada baixa del 2008. S'ha registrat un increment del 6,1% respecte al novembre de l'any passat, taxa molt superior a la mitjana nacional (3,2%). Tal com es pot veure al gràfic 1, la creació d'ocupació a les

Balears està estabilitzada per sobre del 5%, amb independència del moment de l'any. D'altra banda, el nombre d'aturats és de 68.395 persones al novembre. És la primera vegada des del 2008 que la xifra d'atur del mes de novembre se situa per sota de les 70.000 persones. Es dona una reducció de l'11,4% respecte d'un any ençà, caiguda superior a la del conjunt d'Espanya (8,6%). L'atur cau a totes les illes, però de manera més accentuada a Mallorca (-12,4%), seguida de Formentera (-11,5%), Menorca (-10,7%) i Eivissa (-5,9%). Pel que fa als nous contractes, al novembre se'n registren 35.104 a les Balears, un 14,4% més que fa un any. El percentatge de contractes indefinits sobre el total de contractes és superior (13,2%) a la mitjana nacional (8,9%), i, en comparació de l'any anterior, augmenten més els contractes indefinits (21,1%) que els temporals (13,6%).

La producció **industrial** reprèn la ratxa positiva que portava d'ençà del mes d'abril i a l'octubre la variació interanual de l'índex puja un 6,6%. Aquest increment es dona gràcies als increments dels béns d'equip (12,2%) i de l'energia (13,6%), atès que la resta de destinacions econòmiques registren caigudes. A Espanya, la taxa interanual del desè mes del 2016 retrocedeix un 2,2%. La variació de la mitjana d'ençà el gener roman a l'arxipèlag en valors positius (1,5%) i semblants a l'espanyola (1,6%). Els preus industrials a les Illes, després d'encadenar nou mesos consecutius de

GRÀFIC 1. VARIACIÓ INTERANUAL D'INDICADORS DEL MERCAT LABORAL A LES ILLES BALEARS

fortes caigudes, a l'octubre retornen a les taxes per sobre del zero (un 1,4% de variació interanual) a causa, fonamentalment, de l'encariment dels preus de l'energia (2,1%). La facturació de la indústria de les Illes continua feble i l'índex de la xifra de negocis del mes de setembre registra una taxa interanual d'un -5,8%. A aquest fet s'hi afegeix que l'entrada de comandes del sector també decreix (-2,1%). Al setembre, les exportacions mostren una davallada interanual d'un 5,6% i les importacions, en canvi, pugen un 4,1%. El mes de novembre, la demanda d'energia elèctrica augmenta, en termes interanuals, un 5,8%. El consum s'incrementa a totes les illes, destacant la forta pujada de Formentera (10,3%). El consum acumulat en el conjunt de l'arxipèlag durant els onze primers mesos d'enguany registra un moderat increment interanual (0,9%). El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears comptava de mitjana el mes de novembre amb 26.572 treballadors en alta laboral a la Seguretat Social, un 4,5% més que el mateix mes del 2015, dels quals 21.016 estaven afiliats al règim general (5,3%) i 5.556 al d'autònoms (un 1,3% més).

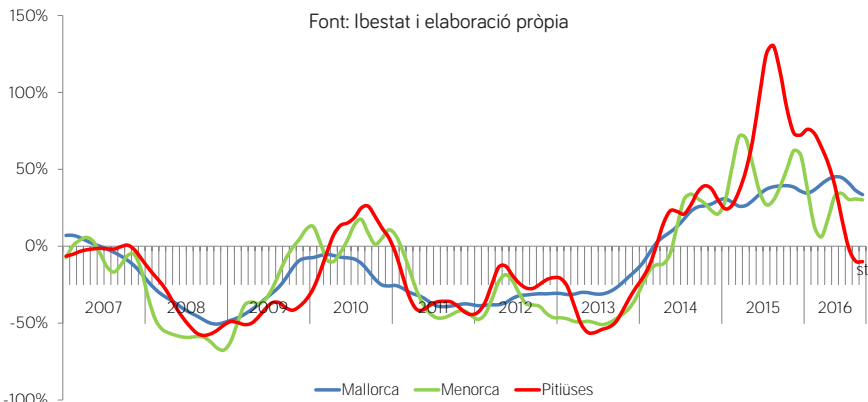
La **construcció** segueix generant llocs de feina. Així, l'afiliació a la Seguretat Social del mes d'octubre presenta un augment del 7,7% i arriba a les 42.476 altes. Els assalariats s'incrementen amb més força (10,5%) que els autònoms (2,5%) i representen més del 67% del total. El nombre de contractes de treball signats al setembre en

el sector del totxo és de 5.759, per la qual cosa continua la tendència a l'alça (15,0%). El nombre d'aturats també segueix la línia de les altres dades i el novembre, en termes interanuals, l'atur registrat es redueix un 19,2%. Segons les dades del Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears el pressupost dels projectes visats fins a l'agost ha disminuït un 12,0% mentre que el nombre d'habitatges cau menys (-2,2%). Quant a les hipoteques constituïdes, al setembre es registren 937 hipoteques sobre habitatges, fet que representa un 18,6% més que el mateix mes del 2015, alhora que l'import total hipotecat s'incrementa (21,0%), tal com es pot veure al gràfic 2.

Al setembre, l'indicador IASS relatiu a la facturació de les empreses de **serveis** registra a les Illes Balears una taxa de variació interanual d'un 7,8%, un increment del volum de negoci superior a la taxa espanyola (4,5%). La variació de la mitjana dels tres primers trimestres, respecte dels mateixos de l'any passat, és a les Illes d'un 8,1% i a Espanya d'un 4,1%. L'índex d'ocupació segueix igualment a l'alça i la variació interanual se situa en el 4,6%, cinc dècimes per sobre del valor de l'agost.

Durant el mes d'octubre, les vendes de les empreses de **comerç** al detall a les Illes Balears abaixen visiblement el ritme de creixement i la taxa de variació interanual queda en un 3,6%,

GRÀFIC 2. VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA CICLE DE L'IMPORT HIPOTECAT SOBRE HABITATGES

El moment econòmic de les Illes Balears

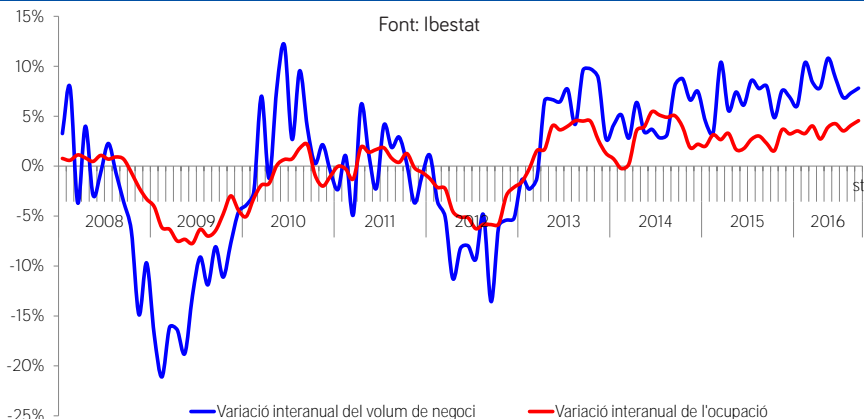
3,2p.p. per sota del valor del setembre. Es tracta, tot i així, d'un dels registres més alts de l'Estat, la taxa del qual se situa en un 0,6%. A les Illes, la variació mitjana dels primers deu mesos, en relació al mateix període de l'any passat, és d'un 7,7% (a Espanya és d'un 4,0%). L'índex d'ocupació en aquesta branca a les Illes continua molt alt i a l'octubre la variació interanual se situa en el 5,6%, el registre més alt de la sèrie disponible.

El **turisme** de les Illes Balears el mes d'octubre de l'any 2016 presenta un augment de l'11,1% de viatgers allotjats a hotels, assolint per quart any consecutiu la major xifra en un mes d'octubre amb 918.000. Per illes destaca la variació positiva de les Pitiuses (30,1%), mentre Mallorca i Menorca també presenten increments importants (8,1%). El mercat nacional i, sobretot, l'alemany (20,8%) impulsen aquest creixement, acompanyats d'altres mercats com poden ser Itàlia i Països Baixos, que compensen amb escreix la caiguda del britànic (-8,4%). Les pernoctacions hoteleres augmenten a un ritme més moderat, amb un 8,7% interanual, destacant també Eivissa (31,2%). Les Illes Balears assoleixen a l'octubre un grau d'ocupació hotelera per places del 65,5%, cosa que suposa ser la segona comunitat autònoma amb el percentatge més alt d'Espanya, només per darrere de les Illes Canàries. L'índex de preus hotelers a les Illes mostra un resultat positiu a l'octubre amb una taxa interanual del 3,3%, 1,5 punts per davall del conjunt de l'Estat espanyol. L'ocupació d'octubre

en apartaments turístics a les Balears mostra resultats positius en el nombre de viatgers (31,1%), gràcies al turisme estranger, mentre que el nombre de pernoctacions creix a un ritme menor (12,7%). En allotjaments de turisme rural les Illes Balears presenten un important creixement tant en viatgers com en pernoctacions (el 17,0% i del 19,9% respectivament). Segons l'Ibestat, durant el mes d'octubre han passat per les nostres illes més d'1,3 milions de turistes, un 23,8% més que l'octubre del 2015. Segons l'Egatur, la despesa turística dels estrangers (1.205 milions d'euros) s'incrementa en un 29,2% si es compara amb el mes d'octubre del 2015.

Al mes d'octubre, el sector del **transport** mostra un increment d'un 20,3% de passatgers als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior, i assoleix els 1,6 milions. Per illes, el passatge augmenta a totes, malgrat destaca Eivissa (35,1%), seguida de Menorca (17,8%) i de Mallorca (17,6%). Per principals països emissors, que representen més del 80% del total de passatgers, el passatge domèstic continua augmentant (8,4%), juntament amb el passatge britànic (26,7%) i l'alemany, que augmenta fins a un 17,7% més que el setembre del 2015. Segons l'Autoritat Portuària de les Illes Balears, el mes d'octubre el trànsit de passatgers en creuers és un 10,3% superior respecte al mateix mes de l'any anterior, gràcies a la major arribada de creueristes a Mallorca i Menorca. En línia regular, el moviment

GRÀFIC 3. INDICADORS D'ACTIVITAT DEL SECTOR SERVEIS DE LES ILLES BALEARS

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Octubre	-0,7%	0,7%	-	Octubre	-0,2%	0,7%	-	INE
Taxa d'activitat	3r Trim	59,5%	59,3%	-	3r Trim	68,7%	67,7%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Novembre	17.223,1	17.780,5	3,2%	Novembre	386,6	410,3	6,1%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Octubre	16.336	17.336	6,1%	Octubre	77,7	84,4	8,6%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Nov ¹	19,4%	17,6%	-	Nov ¹	16,6%	14,3%	-	SPEE-TGSS-Elab,pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3r Trim	-4,3%	2,5%	-	15/14	0,2%	0,0%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Novembre	1.150,0	1.154,1	0,4%	Novembre	7,4	7,7	4,7%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (vendes quilolitres)	-	-	-	-	Novembre	5.872	6.114	4,1%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3r Trim	6,1%	1,9%	-	3r Trim	2,4%	2,5%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Novembre	2.094,0	2.154,3	2,9%	Novembre	25,4	26,6	4,5%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Octubre	20.967	21.147	0,9%	Novembre	368,9	390,4	5,8%	REE-Instabat
Índex de producció industrial (%)	Octubre	-0,2%	-2,2%	-	Octubre	-	6,6%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3r Trim	0,1%	2,7%	-	3r Trim	3,4%	3,5%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Novembre	10.471	10.822	3,3%	Novembre	41,3	44,7	8,3%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat	Desembre	33.410	46.495	39,2%	Agost	1.389	1.358	-2,2%	M.Fornent-COAIB
Licitació oficial acumulada (milions d'euros)	Setembre	6.131,1	5.610,0	-8,5%	Setembre	219,5	242,6	10,5%	M. Fornent
Serveis									
VAB, creixement	3r Trim	2,9%	3,4%	-	3r Trim	3,3%	4,4%	-	INE-Elab,pròpia
Afiliats SS (m.)	Novembre	12.931,9	13.389,9	3,5%	Novembre	312,5	331,3	6,0%	MEYSS-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Octubre	5,0%	0,6%	-	Octubre	7,6%	3,6%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Octubre	9.328,5	10.443,0	10,7%	Octubre	1.308,4	1.631,7	24,7%	AENA
Passatgers arribats via marítima línia regular (m.)	-	-	-	-	Octubre	340,6	418,7	22,9%	Ports de les Balears
Passatgers en creuers turístics (m.)	Octubre	1.055,1	1.182,9	12,1%	Octubre	256,2	282,7	10,3%	APB-Puertos del Estado
Despesa Turística d'estrangers (milions d'euros)	Octubre	6.280,6	7.304,8	16,3%	Octubre	932,7	1.204,6	29,2%	EGATUR-INE
Pernotacions hoteleres (m.)	Octubre	28.073,8	29.896,1	6,5%	Octubre	5.413,2	5.883,9	8,7%	INE

¹Amb afiliació mitjana a la SS

m.: milers

de passatgers per al conjunt balear és un 22,9% superior, amb un major trànsit a totes les illes. Pel que fa a les mercaderies, el mes d'octubre segueix augmentant l'activitat en els ports de les balears (6,1%), destacant l'increment d'activitat al Port d'Eivissa.

La **inflació** a les Illes Balears remunta amb força i a l'octubre la taxa de variació interanual de l'IPC se situa en el 0,7%, sis dècimes percentuals per sobre del valor registrat el setembre. La taxa del conjunt de l'Estat avança mig punt percentual respecte de l'anterior valor i queda també en el 0,7%. Per primer cop en molts de mesos totes les comunitats autònomes registren valors positius, destacant les fortes pujades de Navarra i Astúries, ambdues amb una variació d'un 1,0%. A les Illes els grups que més influeixen a la pujada interanual són l'habitatge (repercuteix 0,318), a causa de la pujada del preu de l'electricitat, i el

transport (0,301), per la pujada dels carburants. Altrament, la variació acumulada des del final del 2015 retorna a la zona positiva, tant a les Illes Balears (0,5%) com en el conjunt d'Espanya (0,6%). La inflació subjacent roman estable i tant a les Illes com en el conjunt de l'Estat puja un 0,8% interanual. A Espanya la variació interanual de l'Índex de preus harmonitzat (IPCH) de l'octubre és d'un 0,5%, i el mateix valor que la inflació interanual de la mitjana dels països de l'Eurozona. Finalment, d'acord amb l'estimació de l'indicador avançat del mes de novembre, la inflació a Espanya és d'un 0,7%.

Data de tancament: 9 de desembre de 2016

